

ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΕΤΕΙΩΝ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 ΚΑΙ 1ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1955 ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα γιορτάστηκαν οι Εθνικές Επέτειοι της 25ης Μαρτίου 1821 και της 1ης Απριλίου 1955 στον Πύργο Τηλλυρίας.

Του εορτασμού προηγήθηκε η Θεία Λειτουργία της εορτής του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στον ιερό ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στον Κάτω Πύργο. Της λατρευτικής σύναξης προέστη ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης και Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Κύκ-

κου και Τηλλυρίας και Έφορος της Ιεράς Μονής Κύκκου κ. Αγαθόνικος, συλλειτουργώντας του Οικονόμου και εφημερίου της κοινότητας π. Ανδρέα.

Μετά τη Θεία Λειτουργία, εψάλη η καθιερωμένη Δοξολογία και αναπέμφθηκε η ειδική Δέηση. Τον πανηγυρικό για τις Εθνικές Επετείους εκφώνησε ο Δρ Νίκος Νικολαΐδης, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθυντής Εκκλησιαστικής Διακονίας της Ιεράς Μητροπόλεως Κύκκου και Τηλλυρίας, ως εξής:

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΣΥΝΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΕΤΕΙΩΝ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 ΚΑΙ 1ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1955 ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ

Του Δρος Νίκου Νικολαΐδη

Συμπληρώνονται φέτος 189 χρόνια από το ιστορικό ορόσημο της έκρηξης της ελληνικής επανάστασης του 1821 και 55 χρόνια από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα του κυπριακού ελληνισμού το 1955.

Στα μεγάλα κέντρα, αλλά και στις πιο μικρές γωνιές του μείζονος ελληνισμού, αποτελεί θεσμικό γεγονός ο εορτασμός των εθνικών επετείων. Και ίσως κάποιος να διερωτάται, ποιος ο λόγος αυτών των εορτασμών, ιδιαίτερα, μάλιστα, το ερώτημα τούτο προσλαμβάνει και την έννοια της αμφισβήτησης, ως προς το σκοπό των εκδηλώσεων για τις εθνικές επετείους, αφού αυτές, σύμφωνα με ορισμένες αντιλήψεις, προάγουν τον εθνοφυλετισμό και το σωβινισμό.

Είναι, ασφαλώς, εξ υπαρχής λάθος να θεωρεί κάποιος, είτε αχρείαστες, είτε και επιζήμιες τις όποιες εκδηλώσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη διαδρομή της Ιστορίας μας. Έχει ειπωθεί, και αυτό είναι σωστό, ότι οι λαοί που ξεχνούν την Ιστορία τους, αυτοί οι λαοί είναι καταδικασμένοι σε αφανισμό. Η ιστορική μνήμη είναι γνώμονας ύπαρξης και ζωής. Είναι σπουδή και άσκηση. Είναι η πεμπτουσία της προόδου και του πολιτισμού μας. Είναι οι ρίζες που ζωογονούν και διακρατούν το αειθαλές και το αειφόρο της φυσιογνωμίας ενός έθνους.

Ρώτησαν κάποτε το μυθικό Άτλαντα, πώς τα καταφέρνει και αντέχει να κρατά στους ώμους του τόσο βαρύ φορτίο. Και η απάντησή του ήταν ότι: «Πατώ στις ρίζες μου». Και ο μύθος, βγαλμένος μέσα από την ιστορική πραγματικότητα, δίνει την απάντηση πως, στις ποικίλες και αντίξοες δυσκολίες της ζωής του ελληνικού έθνους, αυτό που το κράτησε μέχρι σήμερα ζωντανό και δυναμικό είναι οι ρίζες του.

Έτσι, οι εκδηλώσεις για τις εθνικές επετείους είναι μια ζωτική σχέση με την Ιστορία. Και, λέγοντας

ιστορική μνήμη, δεν πρέπει να εννοούμε και να περιοριζόμαστε στις ένδοξες σελίδες της προγονικής αρετής, αλλά και να ενσुकύπτομε στα μειονεκτήματα και στα προγονικά ελαττώματα, γιατί και η αρετή, αλλά και η προγονική κακία αποτελούν πηγή εθνικής σύνεσης και φρονιματισμού.

Όταν το 1821 ξεκίνησε η επανάσταση, σημειώνει ο εθνικός ιστορικός Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος, «...εγράψαμεν ένδοξον Ιστορίαν». Μετά, όμως, από τρία χρόνια, «...ο αγών μας προσέλαβεν ανείπωτον τραγωδίαν». Και τούτο, ακριβώς, από τη μια καταθέτει το μέγεθος των κατορθωμάτων της ελληνικής ψυχής, όταν οι πανέλληνες είναι ενωμένοι, ενώ από την άλλη διεκτραγωδεί το κατόνημά μας, με όλα τα μελανά παρακολουθήματά του, όταν είμαστε διασπασμένοι. Τούτο, ακριβώς, διαμηνύει και ο εθνικός μας ποιητής, Διονύσιος Σολωμός, όταν στην αρχή εξυμνεί την Ελευθερία, στο ομώνυμό του ποίημα, λέγοντας ότι αυτή αναδύεται από τα κόκαλα των Ελλήνων τα ιερά, για να θρηνησει στη συνέχεια και να συμβουλέψει τους Έλληνες με τους μοναδικούς στίχους: «...Η διχόνοια που βαστάει ένα σκήπτρο η δολερή, καθενός χαμογελάει πάρ' το, λέγοντας, και εσύ.

Κειο το σκήπτρο που σας δείχνει
έχει αλήθεια ωραία θωριά,
μην το πιάστε, γιατί ρίχνει
εις δάκρυα θλιβερά.
Από στόμα, όπου φθονάει,
παλικάρια ας μη 'πωθεί,
πως το χέρι σας χτυπάει
του αδελφού την κεφαλή!
Μην ειπούν στο στοχασμό τους
τα ξένα έθνη αληθινά,
αν μισούνται αναμεσό τους,
δεν τους πρέπει Ελευθεριά».

Όταν ξεκίνησε η ελληνική επανάσταση το 1821,

450 Έλληνες, εγκαταστημένοι στις Ινδίες, αναχώρησαν πεζή, για να φτάσουν στην Ελλάδα και να πολεμήσουν, για την ανατίναξη του τουρκικού ζυγού. Το γεγονός τούτο δεν αποτελεί λεπτομέρεια, αλλά δείχνει το μεγαλείο της ελληνικής ψυχής στους κρίσιμους καιρούς της πατρίδας. Αλλά και πόσοι Κύπριοι δε μετέβησαν στην Ελλάδα, για να βοηθήσουν τη μητέρα πατρίδα! Και ο ελληνοισμός της Κύπρου, με επικεφαλής τον Εθνομάρτυρα Κυπριανό, συνέβαλε με πολλούς τρόπους στον απελευθερωτικό αγώνα του 1821, για να πληρώσουμε, τελικά, οι Κύπριοι βαρύ τίμημα στις αιμοδιψείς συμπεριφορές του Κουτσιούκ Μεχμέτ Καϊναρτζή.

Είναι, επομένως, η ιστορική μνήμη και εμπειρία μια κολυμβήθρα, μέσα στα νάματα της οποίας και αναβαπτίζομαστε, αλλά και ανακαινίζομαστε, χωρίς, ασφαλώς, μίση και αντεκδικήσεις. Αλίμονο, όμως, αν απεμπολήσουμε, τα όσα στους προηγούμενους καιρούς οι πατέρες μας συναπάντησαν, και αλίμονο, αν περιφρονήσουμε τους τρόπους, με τους οποίους κατόρθωσαν και να επιβιώσουν, αλλά και να υπερβούν τις ανειπίωτες, πολλές φορές, συμφορές τους.

Γράφει, χαρακτηριστικά, κάποιος λόγιος ιερέας, ο Ιωάννης Θεολοΐτης, από τη Θεσσαλονίκη το 1585 στο έργο του «Παιδομάζωμα»: «...Καταλαβαίνετε, άρχοντες και Χριστιανοί, το τι λύπη έχουν οι Γραικοί, οι πατέρες και οι μητέρες, που χωρίζονται τα παιδιά τους ζωντανά;...», και εννοεί, ασφαλώς, εδώ το σπαρακτικό πόνο των γονιών, που τους αρπάζουν τα παιδιά τους οι Τούρκοι, για να τα κάνουν γενίτσαρους. «...Τα παίρνουν και πορεύονται εις την Κωνσταντινούπολιν... πόσες μάνες κόπτουν τα μάγουλά τους και πόσοι πατέρες δέρνουν τα στήθια τους με τις πέτρες και τι λύπη έχουν εκείνοι οι Χριστιανοί... πώς τα χωρίζονται ζωντανά και πόσες μητέρες λέγουσιν 'κάλλιον να ήθελαν πεθάνει και να τα θάψομεν εις την Εκκλησίαν μας, παρά να σας πηγαίνουν να σας τουρκέψουν και να εβγείτε από την πίστιν μας την χριστιανικήν'...». Και πλήρωσε ο Ελληνοισμός, στα τετρακόσια χρόνια της δουλείας, πάνω από 3,5 εκατομμύρια παιδιά του, που έγιναν γενίτσαροι, για να τα μάθουν οι Αγαρηνοί πώς να σκοτώνουν και να βιάζουν τους ομοεθνείς τους!

Ασφαλώς και ήταν παραλογοισμός, όταν μια χούφτα ανοργάνωτοι Έλληνες, αποφάσισαν να τα βάλουν με μια πανίσχυρη αυτοκρατορία, που κρατούσε από τα Βαλκάνια μέχρι τη βόρεια Αφρική. Και όλοι έλεγαν: «Τρελοί είναι αυτοί;», για να απαντήσει ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης: «Εμείς οι Έλληνες είμαστε

τρελοί, αλλά έχουμε φρόνιμο Θεό». «Είχαν ξυπνήσει, ανέλπιστα, οι νεκρωμένοι δούλοι...», θα δηλώσει ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, για να ενσαρκώσει τον πόλεμο ενάντια στην επηρμένη οθωμανική αυτοκρατορία, στο ποίημά του «Ο βράχος και το κύμα». «Μέριασε, βράχε, να διαβώ...».

Και τούτο είναι ένα άλλο δίδαγμα, που η Ιστορία μας διαμηνύει, ότι ο αγώνας, για την Ελευθερία, είναι ιερός και ότι αυτός, που χαρίζει την Ελευθερία στον άνθρωπο, δηλαδή ο Θεός, είναι εκείνος, που συμπαραστέκεται και πολεμά μαζί με τους υπόδουλους δικούς του. Τούτο έλεγε πάλι ο Κολοκοτρώνης, ότι ο Θεός έχει υπογράψει την Ελευθερία των Ελλήνων και δεν παίρνει πίσω την υπογραφή του.

Αυτό, ακριβώς, τραγουδά με το ποίημά του στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου» και ο Κωστής Παλαμάς: «... και θα ξημερώσει μίαν αυγή και θα σε καλέσει ο λυτρωμός, ω ψυχή παραδομένη από το κρίμα! Και θ' ακούσεις τη φωνή του Λυτρωτή, θα γδυθείς της αμαρτίας το ντύμα και ξανά κυβερνημένη κι αλαφρή, θα σαλέψεις σαν τη χλόη σαν το πουλί... θα αιστανθείς να σου φυτρώνουν, ω χαρά, τα φτερά, τα φτερά τα πρωτινά σου τα μεγάλα».

Τούτα, ακριβώς, τα μηνύματα σπάρθηκαν και φύτρωσαν και φούντωσαν στις ψυχές των πανελλήνων της Κύπρου το 1955 και μεγαλούργησαν οι ελάχιστοι και προσέβαλαν τη μεγάλη αγγλική αυτοκρατορία. Κράτησαν μέσα τους βαθιά ριζωμένη την ιδέα της Ελευθερίας, όπως ακριβώς ο Σεφέρης την εννοεί και την εκφράζει: «...Πρέπει να είσαι Έλληνας» και, όπως ο Μακρυγιάννης την εξυμνεί: «...Πρέπει να παιδευτείς, για να γίνεις Έλληνας» ή, όπως ο Περικλής στον «Επιτάφιο» του, κατά το Θουκυδίδη, δηλώνει: «... Άρξομαι δε από των προγόνων».

Τούτα τα σωστικά ιστορικά και εμπειρικά μηνύματα τα χρειάζεται και σήμερα ο Ελληνοισμός, ο καθόλου, αλλά και ο κυπριακός Ελληνοισμός, γιατί και οι σημερινοί καιροί και για τη μητροπολιτική Ελλάδα, αλλά και για όλους τους Έλληνες, εξακολουθούν να είναι δύσκολοι και άκρως επικίνδυνοι. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να θρηνήσουμε άλλες πατρίδες. Απωλέσαμε αρκετές με τη μικρασιατική καταστροφή, εξαιτίας των δικών μας ασυγχώρητων λαθών. Όταν ο Ελευθέριος Βενιζέλος, με τη Συνθήκη των Σεβρών, συνέβαλε στην εξάπλωση της Ελλάδος με την προσάρτηση της ανατολικής Θράκης, της Ίμβρου και της Τενέδου, προαστίων της Κωνσταντινουπόλεως, μέχρι τον Άγιο Στέφανο, και της Σμύρνης και της ενδοχώρας, δηλαδή δημιούργησε την Ελλάδα των δύο ηπείρων και των πέντε θαλασ-

σών, η διχόνοια και τα διασπαστικά συνθήματα: «Χωρίς ματάκια κάνω, χωρίς Κωνσταντίνο βασιλιά δεν κάνω», μας οδήγησαν στην πανωλεθρία και στην ταπεινωτική υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης.

Έχομε, επομένως, οι Έλληνες προτερήματα μοναδικά να προσέξομε τα καταλυτικά μειονεκτήματά μας. Αυτό το ρόλο και το σκοπό υπηρετούν οι εθνικές επέτειοι. Να εναποθέσομε πρέπει, όμως, τις ελπίδες και τη δύναμή μας στο Θεό, το Θεό μας της Ελευθερίας και να είμαστε βέβαιοι πως, μέσα από τη βαρυχειμωνιά, μπορεί να ανθίσουν οι αμυγδαλιές. Τούτο το ζείδωρο μήνυμα μάς εκπέμπει και το σχετικό ποίημα του Γεωργίου Δροσίνη για την ανθισμένη αμυγδαλιά και τούτο μας μεταγγίζουν και οι στίχοι του ποιητή: «...Μη σκιάζεστε στα σκότη! Η Λευτεριά, σαν της αυγής φεγγαβόλο αστέρι, της νύχτας το ξημέρωμα θα φέρει».

Στιγμιότυπα από την παρέλαση στον Πύργο Τηλλυρίας

Στον εορτασμό πήραν μέρος με εκπροσώπους τους και με τα λάβαρα και ελληνικές και κυπριακές σημαίες αντιπροσωπείες των Εκπαιδευτηρίων Πύργου, καθώς, επίσης, και οι κοινοτικοί, στρατιωτικοί, αστυνομικοί και άλλοι παράγοντες της περιοχής.

Μετά τη Δοξολογία, και στην παρουσία πλήθους κόσμου, παρέλασαν στρατιώτες, οι οποίοι επανδρώνουν φυλάκια της περιοχής, και μαθητές των Σχολείων, Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου, ενώ παιάνιζε η φιλαρμονική του Γυμνασίου-Λυκείου Πύργου.

Τον χαιρετισμό της παρέλασης δέχθηκαν ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Αγαθόνικος, ο οποίος εκπροσωπούσε τον Πανιερώτα-

Στιγμιότυπα από την παρέλαση στον Πύργο Τηλλυρίας

το Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ.κ. Νικηφόρο, ο Βουλευτής των Οικολόγων κ. Γεώργιος Περδίκης, ο Πρόεδρος της κοινότητας Κάτω Πύργου κ. Κώστας Μιχαηλίδης, εκπρόσωποι του Στρατού και της Αστυνομίας, οι Διευθυντές των Σχολείων και άλλοι.

Ακολούθως οι επίσημοι και ο κόσμος μετέβησαν στο Δημοτικό Σχολείο Κάτω Πύργου, όπου μαθητές των εκπαιδευτηρίων παρουσίασαν εορταστικό πρόγραμμα. Το πρόγραμμα περιλάμβανε

θεατρικές παραστάσεις, απαγγελίες, τραγούδια και παραδοσιακούς ελληνικούς και κυπριακούς χορούς. Είναι για να απονέμει κανείς τα εύσημα, τόσο προς τα παιδιά, όσο και προς τους εκπαιδευτικούς μας της περιοχής Τηλλυρίας, γιατί, ζώντας κάτω από δύσκολες και αντίξοες από κάθε άποψη συνθήκες, ομολογουμένως απέδειξαν ότι μπορούν να επιτύχουν πολλά αλλά και να υποσχεθούν πολύ περισσότερα. Τους αξίζουν συγχαρητήρια. ■

Στιγμιότυπα από το καλλιτεχνικό πρόγραμμα των Εθνικών Επετείων της 25ης Μαρτίου και της 1ης Απριλίου των εκπαιδευτηρίων Πύργου Τηλυλυρίας